

Ärende: VN/13749/2025

**Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av lagen om välfärdsområdenas finansiering samt ändring av lagen om främjande av skärgårdens utveckling**

**Lausunnonantajan lausunto**

**1. Den uppskattning av servicebehovet inom social- och hälsovården för 2027–2030 som ska beaktas i nivån på finansieringen för hela landet (7 § 1 mom.)**

**Uppdatering av teknisk natur som baserar sig på SOME-modellen.**

-

**2. Sparåtgärder som gäller beaktande av ökat servicebehov (7 § 1 mom. och 36 § 1 mom.)**

**Det föreslås att 60 procent av det ökade servicebehovet ska beaktas i finansieringen från och med 2027. Den temporära höjningen på 0,2 procentenhet slopas från och med 2028.**

-

**3. Inriktning av inbesparingarna i det ökade servicebehovet och sparkompensation (3 § 1 mom.)**

**Besparingen i fråga om det ökade servicebehovet riktas till alla välfärdsområden utifrån bestämningsfaktorerna för finansieringen av social- och hälsovården.**

**Sparåtgärdernas konsekvenser kompenseras genom att finansieringsandelen för bestämningsfaktorn för servicebehovet höjs med en procentenhet och den invånarbaserade andelen minskas på motsvarande sätt 2028.**

-

**4. Uppdatering av servicebehovsmodellen för social- och hälsovården (14 § och bilagan till lagen)**

**I de användnings- och kostnadsuppgifter som ligger till grund för behovsfaktorerna och deras koefficienter beaktas de nyaste uppgifterna och i behovsfaktorerna görs vissa justeringar, men inga betydande utvidgningar av behovsfaktorerna eller informationsfunktionerna genomförs.**

Beaktandet av diagnostiska uppgifter inom den privata hälso- och sjukvården i finansieringen begränsas delvis.

-

#### 5. Tryggande av kvaliteten på kunskapsunderlaget för servicebehovskoefficienterna (14 § 3 mom. och 26 a § 2 mom.)

Institutet för hälsa och välfärds uppgift att kontrollera kvaliteten på informationsunderlaget och rätten att korrigera uppenbara fel i registeruppgifterna förtydligas.

Finansministeriet kan i finansieringsbeslutet beakta uppenbara fel i registeruppgifterna som i betydande grad påverkar finansieringen per välfärdsområde.

-

#### 6. Karaktären av skärgård som bestämningsfaktor för finansieringen (19 §)

För ett skärgårdsbaserat välfärdsområde enligt definitionen i skärgårdslagen beräknas en koefficient för karaktären av skärgård utifrån vilken den kalkylerade finansiering av social- och hälsovården som riktas till välfärdsområdena på basis av karaktären av skärgård fastställs.

-

#### 7. Ändring av överföringsutjämningsmodellen (35 § 2–5 mom.)

Graderingen av övergångsutjämningsarna ändras i fråga om både övergångsutjämningsavdragen och övergångsutjämningsstilläggen med tio euro per år från och med 2027 så att skillnaden mellan den kommunala finansiering för 2022 som utjämnas genom den permanenta övergångsutjämnings och den kalkylerade finansieringen enligt finansieringslagen minskar med cirka en fjärdedel före utgången av 2030.

-

#### 8. Sparåtgärder som gäller övergångsutjämnings och inriktningen av dem (40 §)

Av övergångsutjämningsarna överförs från den andel som staten finansierar 53 miljoner euro till välfärdsområdena 2028, 91 miljoner euro 2029 och 82 miljoner euro från och med 2030.

Minskningen av finansieringen ska per invånare vara lika stor för alla välfärdsområden, med undantag för de välfärdsområden som får övergångsutjämningsstillägg och där övergångsutjämnings med beaktande av utvecklingen av den kalkylerade finansieringen behövs för att ordna tjänsterna för att trygga tillräcklig finansiering.

-

#### 9. Era kommentarer om begreppet skärgård (3 § i skärgårdslagen)

-

#### 10. Era kommentarer om skärgårdens välfärdsområde (9 a § i skärgårdslagen) och statsrådets förordning som har samband med den

-

## 11. Eventuella andra kommentarer om utkastet till regeringsproposition

Åbolands Skärgårdsstiftelse sr 2201431-5

Referens: Begäran om utlåtande om utkastet till regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring och temporär ändring av lagen om välfärdsområdenas finansiering samt ändring av lagen om främjande av skärgårdens utveckling.

Utlåtande

Bakgrund

Åbolands Skärgårdsstiftelse verkar "för en levande skärgård genom att främja och stödja möjligheterna för fast boende i och inflyttning till skärgården". Vi är en oberoende stiftelse som verkar inom huvuddelen av Skärgårdshavet, primärt inom skärgårdsområdena i Pargas stad, som omfattar 107 året om bebodda öar och Kimitoöns kommun, som likaså har ett betydande antal bebodda öar.

Om utkastet

Den service och de tjänster välfärdsområdena erbjuder inom social- och hälsovården samt, absolut inte att förbises, inom räddningsväsendet måste inom skärgårdsområdena till omfattning och kvalitet kunna jämföras med dem i övriga delar av landet. Det gäller inte minst tillgänglighet för medborgarna men också behovet för räddningstjänsten att inom rimlig tid nå de öar och områden där deras tjänster behövs. En förutsättning för att ge dessa principer ett reellt innehåll och garantera skärgårdens boare likvärdig service som andra är att redan lagstiftningen utformas så att i välfärdsområdenas resurstilldelning dessa principer beaktas.

Åbolands Skärgårdsstiftelse saknar tyvärr resurser att i detalj, inte minst med beaktande av den korta tid inom vilken utlåtanden inbegärts, kommentera det förslag som nu lämnats för utlåtande. Kimitoöns kommun och Pargas stad, alltså båda kommuner med omfattande skärgård, har däremot gett utlåtanden om de nu aktuella förslagen.

Åbolands Skärgårdsstiftelse ansluter sig till de delar i Pargas stads och Kimitoöns kommuns utlåtanden som gäller välfärdsområdenas roll och finansiering av service i skärgården.

Man bygger på en korrekt definition av skärgården omfattande förbindelsefartygsberoende och färjeberoende områden. Men en ytterligare, viktig kategori utgörs av sådana bebodda öar vilka saknar såväl förbindelsefartygstrafik som färjetrafik.

Åbolands skärgårdsstiftelse förutsätter att också bebodda öar utan trafikförbindelser beaktas i den fortsatta beredningen och att servicen för dem bosatta på sådana öar ska jämföras med dem bosatta på öar med förbindelsefartygstrafik.

Korpo den 11 mars 2026

Åbolands Skärgårdsstiftelse sr

Anna Franzen

Verksamhetsledare

Åbolands Skärgårdsstiftelse

Korpoströmvägen 832

21720 Korpo

+358 40 013 9761

info@abolandsskargardsstiftelse.fi

Franzen Anna  
Åbolands Skärgårdsstiftelse sr